

Nakkushaiguste esinemine ja immunoprofülaktika Eestis 2003. a

Natalia Kerbo, Juta Varjas,

epidemioloogiaosakond

© Tervisekaitseinspeksioon

Sisukord

Soolenakkushaigused	2
Salmonelloos	2
Šigelloos	2
Kampülobakterenteriit	2
E. coli soolenakkus	2
Y. enterocolitica enteriit	2
Kõhutüüfus ja paratüüfus	2
Rotaviirusenteriit	3
Soole täpsustamata bakter- ja viirusnakkused	3
Soole täpsustatud bakter- ja viirusnakkused	4
Piisknakkushaigused	4
Ülemiste hingamisteede ägedad nakkused	4
Gripi vastu vaktsineerimine	5
Läkaköha	5
Difteeria	6
Punetised	6
Mumps	7
Leetrid	7
Meningokokknakkus	8
Tuberkuloos	8
Viirushepatiitid ja HIV/aids	9
A-viirushepatiit	9
B-viirushepatiit	9
HIV-nakkus ja HIV-tõbi	10
Puukidega levivad nakkushaigused	11
Puukentsefaliit	11
Puukentsefaliidi immunoprofülaktika	11
Lyme'i tõbi	11
Sugulisel teel levivad nakkushaigused	12
Süüfilis	12
Gonokokknakkus	12
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	12
Muud nakkused	12
Leptospiroos	12
Teetanus	13
Toksoplasmoos	13
Malaaria	14
Loomahammustused	14
Andmed marutõve vastase vaktsinatsiooni kohta 1999–2003. a	15
Riikliku immuniseerimise programmi täitmine	15
2-aastaste laste immuniseerimine Eestis 2003. a (%)	15

Soolenakkushaigused

Salmonelloos

2003. a registreeriti 184 salmonelloosihaiget, võrreldes eelneva aastaga registreeritud juhtude arv vähenes (2002. a 337 haiget).

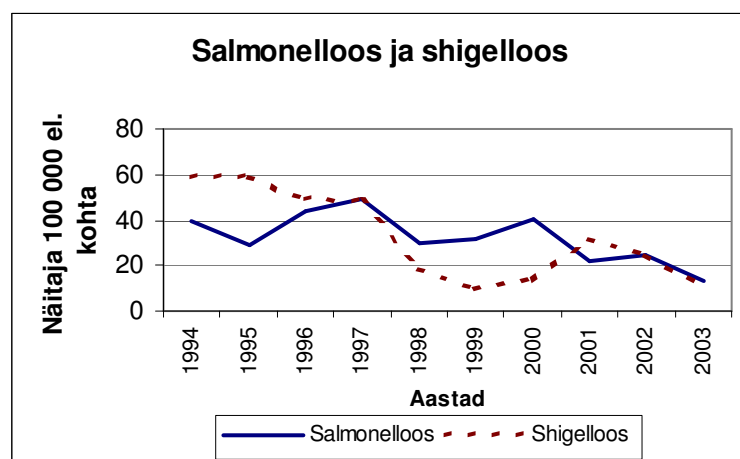
Sagedamini olid salmonellooside põhjustajateks *S. enteritidis* (82% juhtudest), *S. typhimurium* (4,3%) ning *S. infantis* (2,7%).

Puhanguid ei registreeritud.

Järelevalve korras uuriti mikrobioloogiliselt 2715 toiduproovi, salmonellasid isoleeriti kolmes proovis: grillitud kanakoivast, jahutatud hakklihast ja lehelihapirukast.

Shigelloos

Haigestus 142 inimest (2002. a 336), rühmaviisilisi haigestumisi ei esinenud. 70,4% juhtudest oli tegemist *Sh. flexneri* ja 24,6% *Sh. sonnei* poolt põhjustatud shigelloosiga.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Kampülobakterenteriit

Haigeid registreeriti 98 (2002. a oli 114 haiget). Rühmaviisilisi haigestumisi ei esinenud.

E. coli soolenakkus

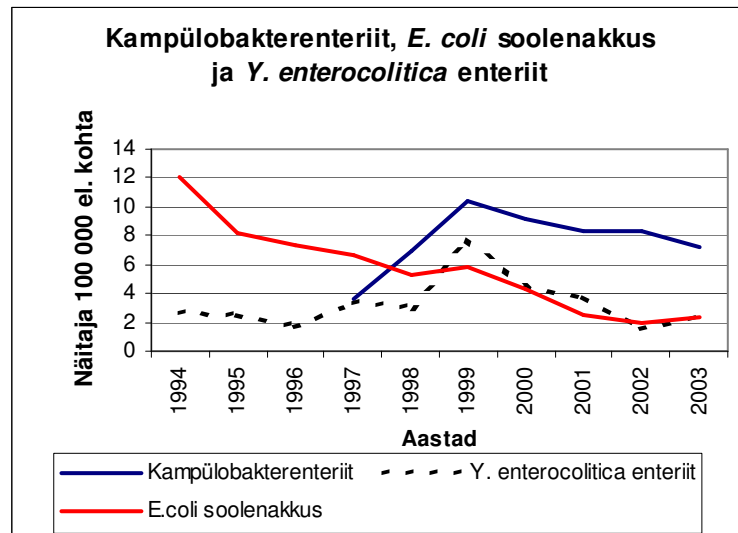
Registreeriti 33 haiget (2002. a 28). Rühmaviisilistest haigestumistest ei teatud.

Y. enterocolitica enteriit

Registreeriti 31 haiget, 2002. a. 20 haiget. Rühmaviisilisi haigestumisi ei esinenud.

Kõhutüüfus ja paratüüfus

Kõhutüüfuse ja paratüüfuse juhte ja uusi pisikukandjaid ei avastatud. 2003. a lõpuks oli kroonilisi kõhutüüfuse pisikukandjaid arvel 35 ja kroonilisi paratüüfus pisikukandjaid oli teada 7.

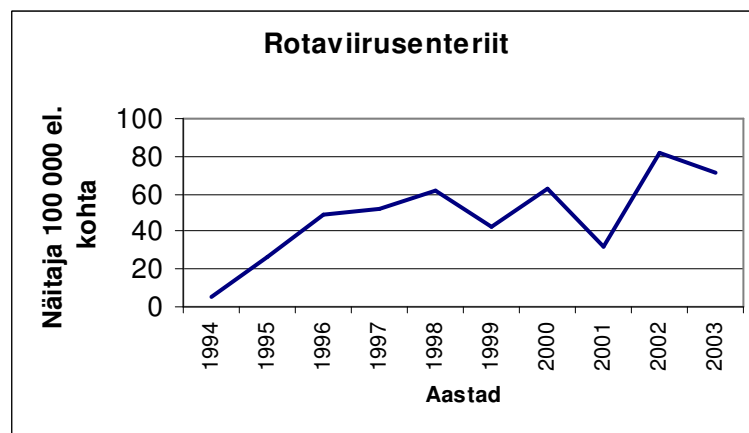

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Rotaviirusenteriit

Haigeid registreeriti 971 (2002. a 1114 haiget). Haigetest 72,5% olid 0–4-aastased lapsed, enamik haigestunud lastest olid kodused (56,5%) ning lasteaedades või sõimedes käivad koolieelikud (20,5%).

Teatati ühest rühmaviisilisest haigestumisest – Merväeosas haigestus 12 ajateenijat, nakkus levis toidu ja olmevikuteel.

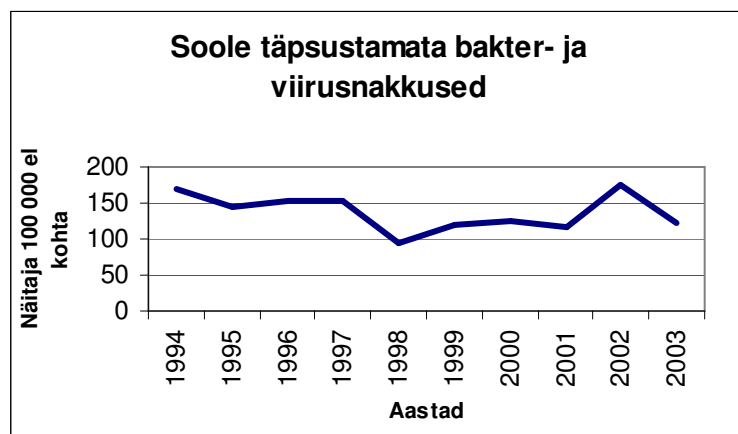

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Soole täpsustamata bakter- ja viirusnakkused

Vähem registreeriti ka soole täpsustamata bakter- ja viirusnakkusi – 1673 haiget (2002. a 2389 haiget).

Teatati ühest rühmaviisilisest haigestumisest, haigestus 13 patsienti SA PERH Psühhiaatrikliinikust, nakkus levis olmeteel.

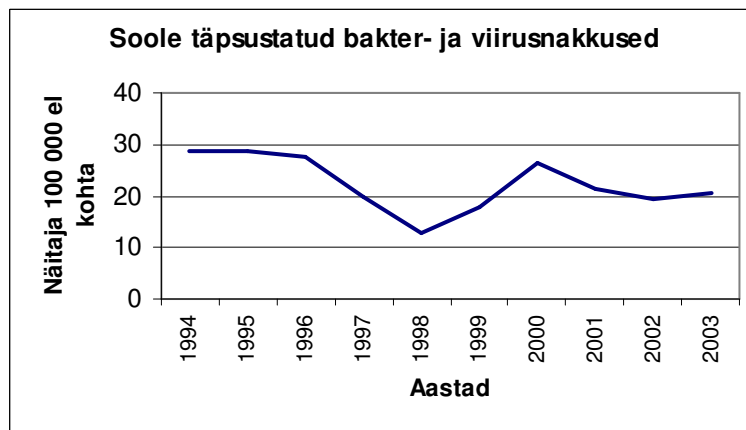
Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Soole täpsustatud bakter- ja viirusnakkused

Registreeriti 279 haiget, mis on mõnevõrra rohkem, kui 2002. a (267 haiget).

Etioloogiliselt tuvastati sagedamini järgmisi tekitajaid:

- 40,9% Norwalki viirus,
- 24,4% adenoviirus,
- 12,9% *S. aureus*,
- 7,9% *Proteus*,
- 6% *Klebsiella*.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

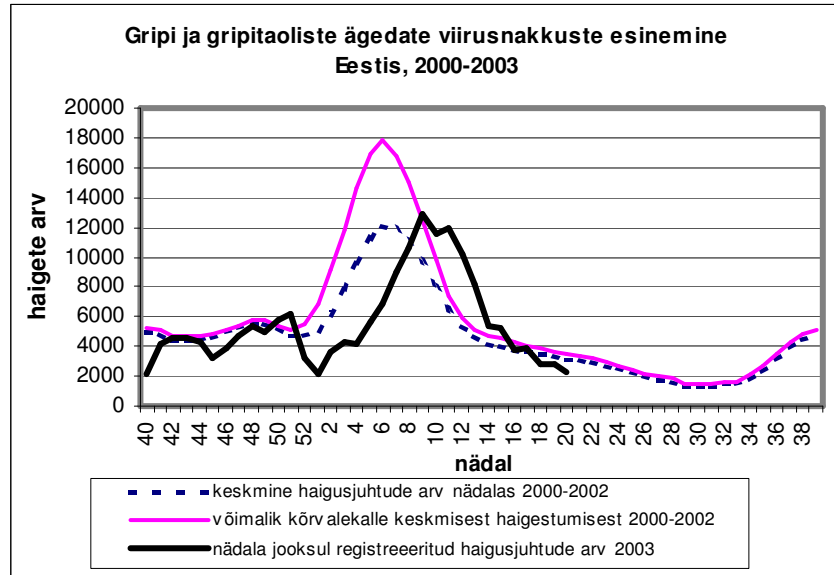
Piisknakkushaigused

Ülemiste hingamisteede ägedad nakkused

2003. a registreeriti 245 943 ülemiste hingamisteede ägedat nakkushaiguse juhtu. Grippi registreeriti 7201 juhtu. Haigestumise tõusuperioodil 2003–2004. a uuriti TKI Viroloogia Kesklaboris ja SA TÜK Ühendlabori Viroloogialaboris 1880 proovi.

Põhiliselt ringles

- paragripp 37% juhtudest,
- adenoviirust avastati 6,2% ja
- RS-viirust 3,7%.
- A-grippi tuvastati 55 ja
- B-gripiviirust 22 juhtu.

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Gripi vastu vaktsineerimine

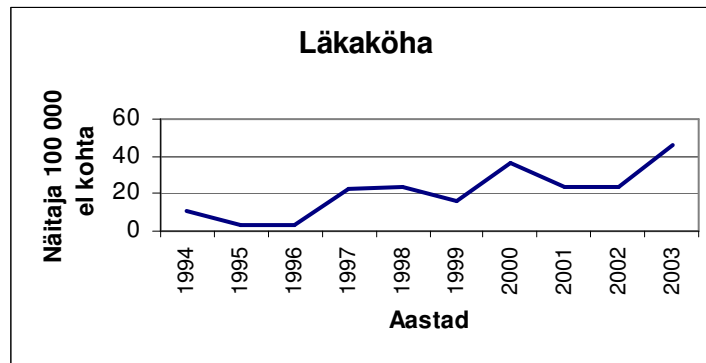
	1999	2000	2001	2002	2003
Vaktsineeritute arv	25 653	33 057	25 601	20 685	26 854
sh lapsi kuni 14a	2 737	2 949	1 845	1 532	2 600
Vaktsineeritud % elanikkonnast	1,8	2,4	1,9	1,5	2,0

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Läkaköha

2003. a registreeriti 623 haigusjuhtu, s.o kolm korda enam kui 2002. a. Haigestusid põhiliselt koolilapsed vanuses 10–14 aastat (32,3%). Haigestumus oli Eesti keskmisest kõrgem Jõgevamaal (näitaja 100 000 elaniku kohta 662,5; Tartumaal 58,5; Ida-Virumaal 52,1; Läänemaal 50,9).

Läkaköha perioodilise tõusu foonil esines kaks puhangut, millega seoses haigestus 119 inimest. Puhangud esinesid Jõgevamaal Adavere Põhikoolis (54 õpilast) ja Tabivere Gümnaasiumis (66 haiget).

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Difteeria

2003. a ei registreeritud haigestumist difteeriasse, viimasest kahest difteeriajuhtust teatati 2001. aastal.

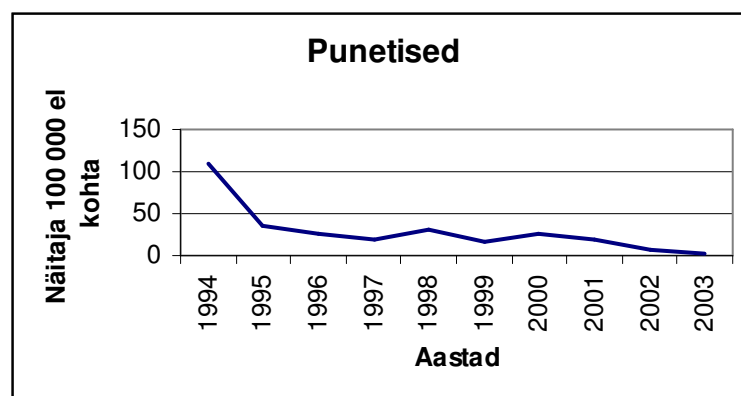
Avastati kolm difteeriamikroobi kandjat (Harjumaal, Tallinnas ja Ida-Virumaal), kõikidel juhtudel oli tegemist *Corynebacterium diphtheriae gravis* mittetoksigeense tüvega.

2003. aastal uuriti ka difteeria tekitaja kandlust Vene ja Läti piiriäärsetes piiripunktides. Uuriti 199 proovi. Misso-Murati Piusa kordonis avastati 1 *C.diphtheria gravis tox negat* kandlus.

2003. a oli kaheaastaste laste nõutav immuniseerimisega hõlmatus tase difteeria vastu Eestis keskmiselt 97,5%, kuid jätkuvalt tekitas probleeme immuniseerimise õigeaegsus. Difteeria (koos teetanusega) vastase esimese korduvvaktsineerimise nõutav 95%-ne hõlmatus tase saavutatakse Hiiumaal alles 8-aastastel lastel, Tallinnas 7-aastastel, Lääne-Virumaal 6-aastastel lastel. Madal on 7-aastaste laste hõlmatus teise korduvvaktsineerimisega – 61,3% ja nõutav 95%-ne hõlmatus tase saavutatakse Tallinnas alles 13-aastastel, Lääne-Virumaal ning Viljandimaal 12-aastastel lastel, teistes maakondades 8–11 aastastel.

Punetised

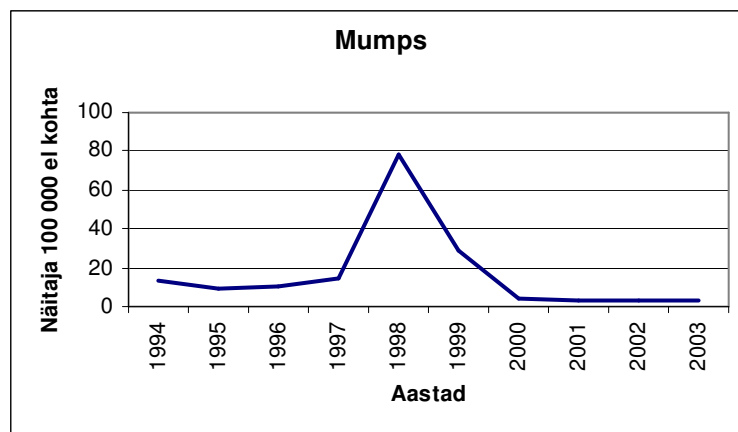
Registreeriti 48 punetiste juhtu, haigestunutest oli vaktsineeritud 15 ning vaktsineerimata oli 33 inimest. Kaasasünd punetisi ei registreeritud.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Mumps

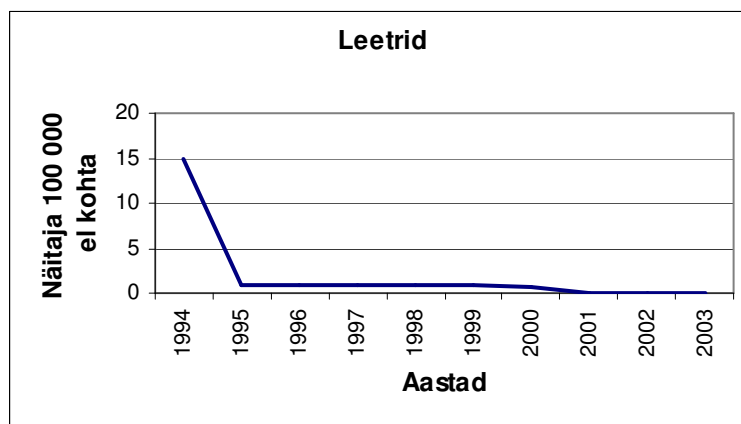
Registreeriti 35 haiget, (2002. a 36 haiget). Haigestunutest oli vaktsineerimata 15, vaktsineeritud 20. Rühmaviisilisi haigestumisi ei esinenud.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Leetrid

2003. a leetrite haigusjuhte ei registreeritud, viimased leetrijuhud (9 haiget) registreeriti 2000. aastal.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Leetrite vastane immuniseerimine toimub kompleksvaktsiniga MMR, mis sisaldab ka punetiste ja mumpsi komponente. Nõutav leetrite vastane immuniseerimine hõlmatus saavutati kahe aasta vanustel lastel kõikides maakondades, välja arvatud Hiiumaa, kus saavutati 95%-line hõlmatus alles 7-aastastel, Lääne-Virumaa, Läänemaa, Harjumaa ja Tallinn – 3 aasta vanustel lastel. Leetritega sarnased kahe-aastaste laste immuniseerimise hõlmatus näitajad olid ka mumpsi ja punetiste korral.

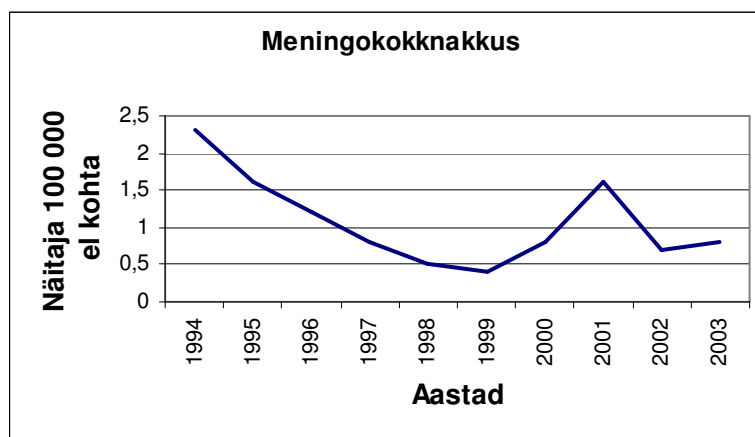
Laste immuniseerimine leetrite, punetiste ja mumpsu vastu, 2003. a (%)

	Vaktsineeritud 2-aastaseid	Vanus, mil saavutati 95%-line vakts.tase	Leetrid			Punetised		Mumps	
			Vakts. 1-14 a	Korduvvakts. 13-14 a	Alalised v/n	Vakts. 1-14 a	Korduvvakts. 13-14 a	Vakts. 1-14 a	Korduvvakts. 13-14 a
Tallinn	93,3	3	96,6	92,7	0,06	90,6	67,5	95,4	87,1
Harjumaa	94,1	3	97,4	93,5	0,11	94,7	79,1	97,2	92,8
Hiiumaa	82,1	7	95,0	88,9	0,33	93,9	80,0	91,2	76,1
Narva	98,7	2	98,6	86,9	0,19	96,0	61,8	96,0	83,0
I-Virumaa	96,9	2	98,0	92,8	0,27	88,7	17,5	97,6	91,5
Jõgevamaa	99,7	2	99,4	99,2	0,08	91,8	55,8	99,2	98,4
Järvamaa	96,3	2	98,6	92,1	0,12	89,7	59,9	98,3	91,1
Läänemaa	92,7	3	97,1	88,1	0,22	83,7	88,1	94,0	88,1
L-Virumaa	94,0	3	97,5	94,7	0,16	92,7	76,7	96,6	91,4
Põlvamaa	97,8	2	98,9	92,6	0,08	95,0	70,3	98,4	89,0
Pärnumaa	95,5	2	97,9	93,1	0,05	97,0	76,3	97,9	92,9
Raplamaa	98,7	2	99,2	98,6	0,20	96,2	78,3	99,2	98,5
Saaremaa	94,9	2	99,0	91,8	0,10	97,6	86,1	98,9	91,3
Tartumaa	96,9	2	98,3	87,7	0,20	92,3	49,2	97,9	85,3
Valgamaa	97,6	2	98,3	95,5	0,13	97,7	90,9	97,8	93,9
Viljandimaa	97,1	2	98,9	93,1	0,20	94,8	64,0	98,8	93,1
Võrumaa	97,7	2	98,6	94,0	0,19	97,3	91,1	98,7	93,1
Eesti keskmine	95,3	2	97,8	92,4	0,13	92,8	66,4	97,0	89,8

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Meningokokknakkus

2003. a registreeriti 11 haiget. Kliiniliselt avaldus haigus 7 juhul meningiidina, kolmel ägeda meningokokktseemiana ning ühel juhul esines nasofarüüngiit. Mikrobioloogiliselt oli valdavalt tekitajaks *N. meningitidis* serogrupp B ja ühel juhul oli meningokokkmeningiidi põhjustajaks *N. meningitidis* serogrupp C.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Tuberkuloos

2003. a registreeriti 475 uut haigusjuhtu, neist 436 haigel oli hingamiselundite tuberkuloos.

Tuberkuloosi registreerimisel esineb langustendents: 2000. a registreeriti 596, 2001. a – 555 ja 2002. a - 522 haiget.

Vastsündinute tähtajaline hõlmatus tuberkuloosi vastase immuniseerimisega täideti kõikides maakondades ja ühe-aastaste laste immuniseerimisega hõlmatus keskmise näitaja oli Eestis 99,6%.

Viirushepatiitid ja HIV/aids

Ägedaid viirushepatiite registreeritakse aasta aastalt vähem.

A-viirushepatiit

2003. a teatati 10 haigusjuhust (2002. a haigestus 23 inimest).

Haigestunutest 5 registreeriti Tallinnas. Nelja haige oletatav nakatumine toimus väljaspool Eestit (kaks haiget Peterburis, üks Ukrainas ja üks Pihkva oblastis). Rühmaviisilisi haigestumisi ei esinenud.

B-viirushepatiit

2003. a registreeriti 173 ägedat B-viirushepatiidi haigusjuhtu.

Haigestumus on Eesti keskmisest kõrgem Tallinnas, Ida-Virumaal ja Narvas. Haigestunutest oli 15–19-aastaseid 22,5%, 20–29-aastaseid 38,7% ja 30–39-aastaseid 18,5%.

Oletatavad riskitegurid nakkuse levikul olid:

- narkomaania 68 juhul,
- seksuaalne kontakt 10,
- meditsiiniliste protseduuride 9,
- tätoveerimisega 5,
- vereülekanega 2 juhtu,
- 1 juhul seostati haigestumist verrega töötamisega ja
- 1 juhul võis nakatumine toimuda vigastamisel juuksuri habemenoga.
- 20 juhul jäi riskitegur välja selgitamata.

2003. a vaktsineeriti B-viirushepatiidi vastu 49 197 inimest, sealhulgas 3831 täiskasvanut.

2003. aasta augustikuus alustati riikliku immuniseerimisprogrammi raames kõigi vastsündinute B-viirushepatiidi vastase vaktsineerimisega.

13-aastaseid koolilapsi vaktsineeritakse alates 1999. a.

Laste immuniseerimine B-viirushepatiidi vastu, 2003. a (%)

	Täielikult vaks. 7 k–14 a	7–11 k. v. lapsed vaks.	7–11 k. v. lapsed, pooleli vaks.	Alustatud vaks. 12 a.	Täielikult vaks. 14 a	Alalised vastunäidustused 0–14 a
Tallinn	36,7	71,1	26,5	95,2	94,7	0,01
Harjumaa	21,0	23,2	52,7	81,5	97,4	0,06
Hiiumaa	20,6	2,8	58,3	45,6	99,5	0,16
Narva	31,2	80,8	16,5	76,4	93,6	0,08
Ida-Virumaa	30,1	77,0	21,2	87,4	97,4	0,06
Jõgevamaa	20,8	1,8	96,3	86,4	98,7	0,05
Järvamaa	20,7	2,6	93,9	99,6	97,6	0,02
Läänemaa	20,9	4,4	85,7	98,6	95,0	0,00
Lääne-Virumaa	20,0	4,7	82,6	96,0	97,7	0,04
Põlvamaa	18,7	10,2	62,0	94,2	91,5	0,13

Pärnumaa	19,2	1,7	71,5	96,3	94,6	0,04
Raplamaa	18,7	7,9	67,3	94,0	79,9	0,06
Saaremaa	20,7	2,8	82,1	96,9	96,8	0,05
Tartumaa	17,7	4,1	78,3	93,0	96,9	0,02
Valgamaa	17,4	41,4	38,4	90,2	97,1	0,05
Viljandimaa	20,4	5,3	72,9	95,8	99,1	0,00
Võrumaa	25,9	0,0	71,3	32,4	99,3	0,06
Eesti keskmine	25,6	36,9	51,2	89,6	95,7	0,04

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

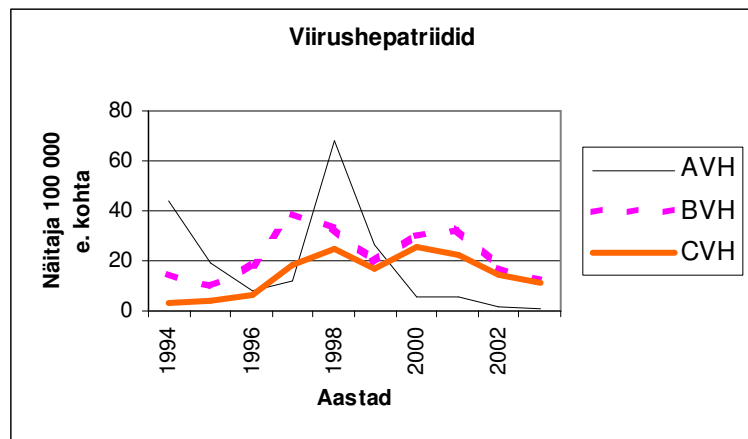
C-viirushepatiit

2003. a registreeriti 154 C-viirushepatiidi juhtu (2002. a 199). Haigestumus on kõrgem Eesti keskmisest Tallinnas, Harjumaal, Ida-Virumaal ja Narvas.

Haigestunutest oli 15–19-aastaseid 24,7%, 20–29-aastaseid 38,9% ja 30–39-aastaseid 19,5%.

Oletatava riskitegurid nakkuse levikul:

- narkomaania 75 juhul,
- seksuaalne kontakt 10,
- meditsiinilised protseduurid ning tätoverimine 4 juhul,
- töö verega 3 juhul.
- 31 juhul jäi riskitegur välja selgitamata.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

HIV-nakkus ja HIV-tõbi

2003. aastal registreeriti uusi HIV-nakatunuid 840, see oli mõnevõrra vähem kui 2002. aastal (899 nakatunut).

Nakatunutest 30% olid kinnipeetavad.

Kõige enam nakatunuid elab Tallinnas (38,5%), Kohtla-Järvel (29,2%) ja Narvas (21,8%).

Vanusrühmas 0–2 aastat diagnoositi HIV-nakkus kolmel lapsel, enamik nakatunutest on vanusrühmas 20–24 aastat (40,7%), 15–19 aastat (24,4%) ja 25–29 aastat (17,4%).

HIV-nakatunutest 72,1% oli mehi ja 27,9% naisi.

HIV-tõbi diagnoositi 10 nakatunul.

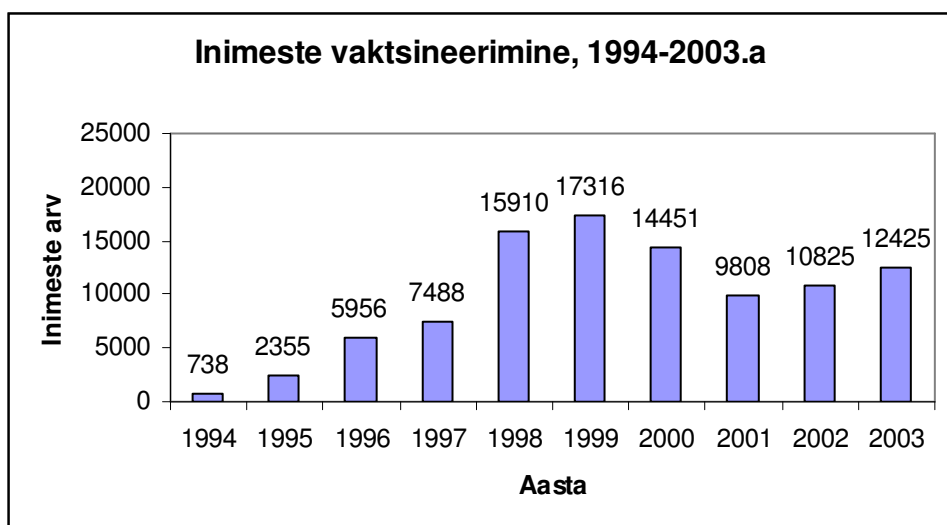
Puukidega levivad nakkushaigused

Puukentsefaliit

2003. a registreeriti 237 puukentsefaliidi juhtu, võrreldes eelnenud kahe aastaga on haigestumine suurenenud (2001. a – 215 ja 2002. a – 90 haigusjuhtu).

Eesti keskmisest oli haigestumus kõrgem Saaremaal (84,3), Ida-Virumaal (44,5), Läänemaal (33,9), Pärnumaal (27,3), Narvas (25,5), Lääne-Virumaal (18,5) ja Tartumaal (17,9). 40,5% haigetest olid vanuses 50 aastat ja üle selle.

Puukentsefaliidi immunoprofülaktika

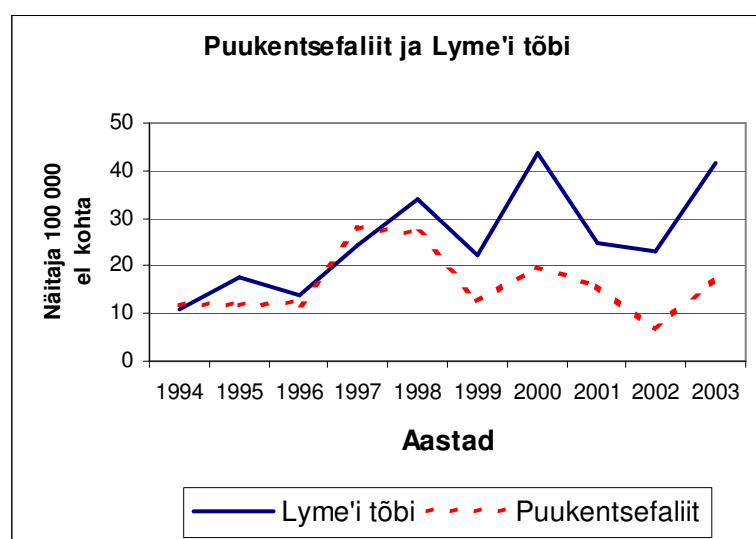
Lyme'i tõbi

Puukborrelioosi registreeriti 562 juhtu (2001. a 342 ja 2002. a 319 haigusjuhtu).

Haigestumus oli Eesti keskmisest kõrgem Saaremaal (272,6), Läänemaal (95,1), Pärnumaal (53,5), Ida-Virumaal (52,1), Tartumaal (50,9) ja Narvas (43,9).

43,4% haigetest olid vanuses 50 aastat ja üle selle.

Puukentsefaliidi ja puukborrelioosi segainfektsioone registreeriti 19 juhul.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Süüfilis

2003. a registreeriti 234 haiget, neist kaasasündinud süüfilist avastati ühel korral. Varajast süüfilist diagnoositi 134 haigel.

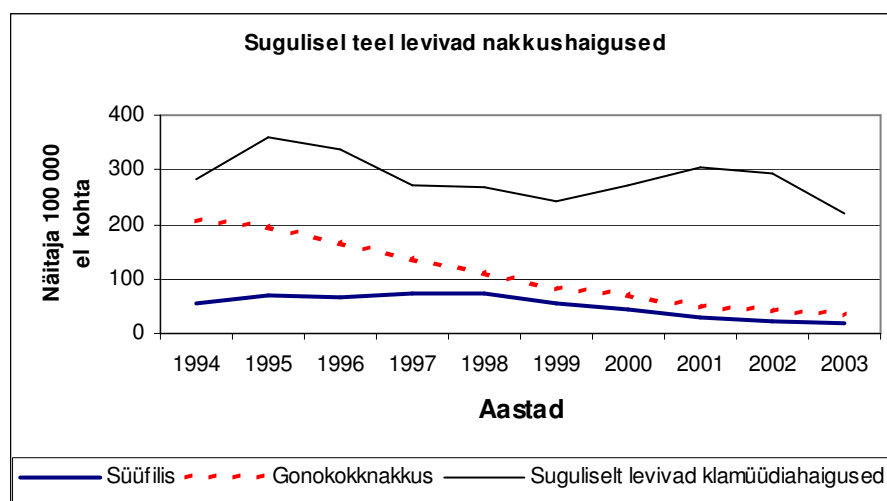
Võrreldes eelnevate aastatega esineb haigestumise langustendents (2000. a – 605, 2001. a – 408 ja 2002. a – 286 haiget).

Gonokokknakkus

Registreeriti 461 haigusjuhtu, vähem kui eelnevatel aastatel (2000. a – 867, 2001. a – 658 ja 2002. a - 540 haiget).

Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused

2003. a registreeriti 2972 haiget (2001. a – 4187 ja 2002. a – 4006 haiget).

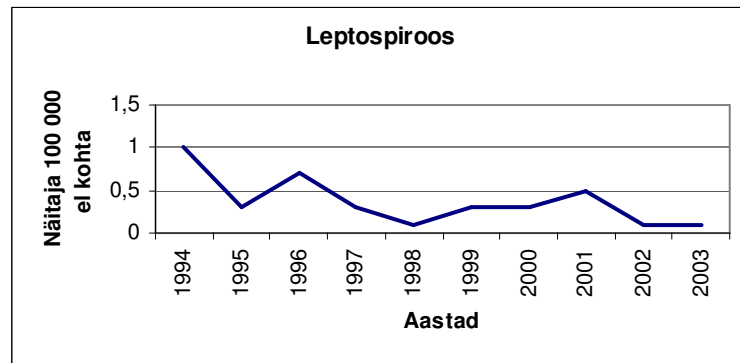

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Muud nakkused

Leptospiroos

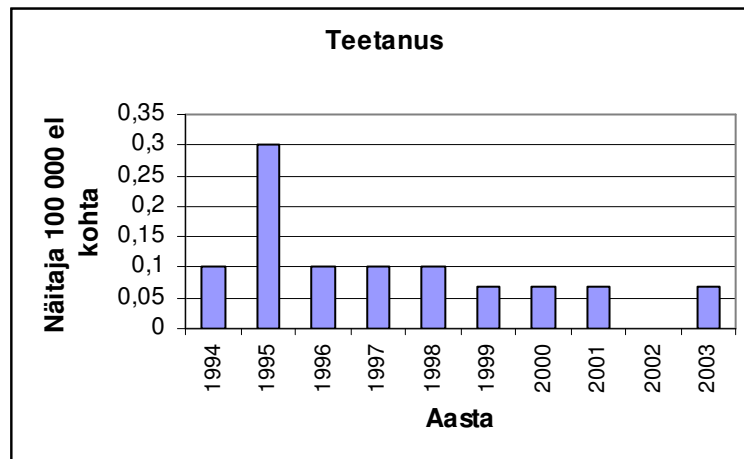
2003. a registreeriti kaks leptospiroosi juhtu (üks Tallinnas, tekitajaks *L. canicola* ja üks Harjumaal, tekitajaks *L. icterohaemorrhagiae*), üks juhtudest lõppes surmaga.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Teetanus

2003. a registreeriti 1 teetanuse haigusjuht Tartumaal. Haige ei olnud vaktsineeritud, patsient hospitaliseeriti ja ta paranes.

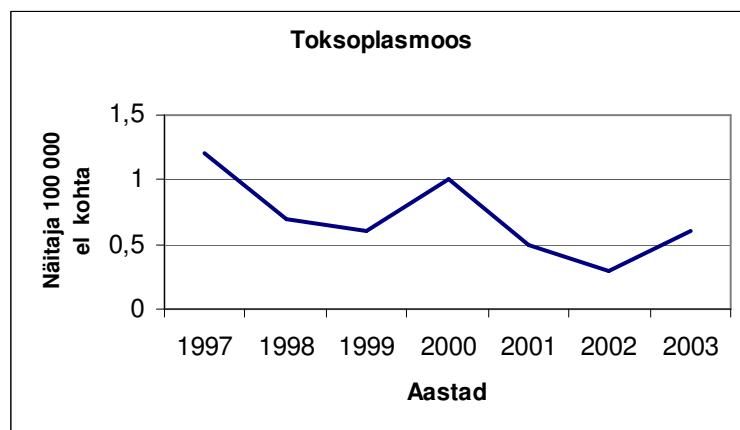

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

2003.a korduvvaktsineeriti 29140 täiskasvanut, nendest seoses traumaga 21 498 (74%).

Toksoplasmoos

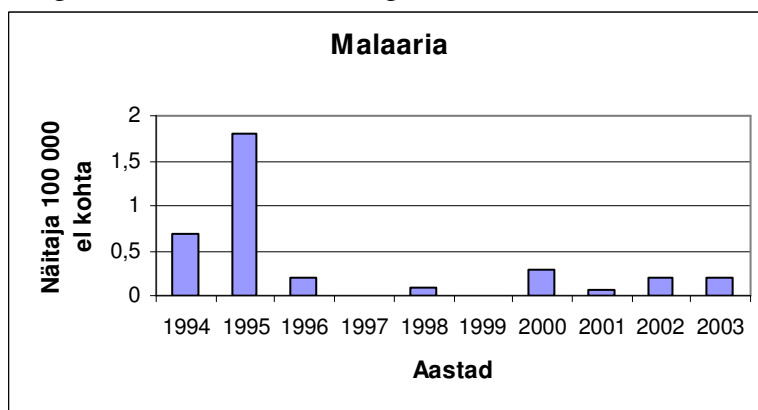
2003. a registreeriti 9 toksoplasmoosi juhtu (2002.a. 4 juhtu). Neist 7 juhtu registreeriti Ida-Virumaal, üks juht Harjumaal ja üks kaasasündinud toksoplasmoos registreeriti Tallinnas.

Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Malaaria

2003. a registreeriti 3 malaaria juhtu, kõik haiged nakatusid väljaspool Eestit. Üks haige nakatus Indias, tekitajaks oli *Pl. vivax*, üks haige nakatus Aafrikas, tekitajaks *Pl. falciparum*. Ühel juhul oli tegemist seganakkusega *Pl. vivax* + *Pl. falciparum*, haige nakatus Aafrikas, Senegalis.

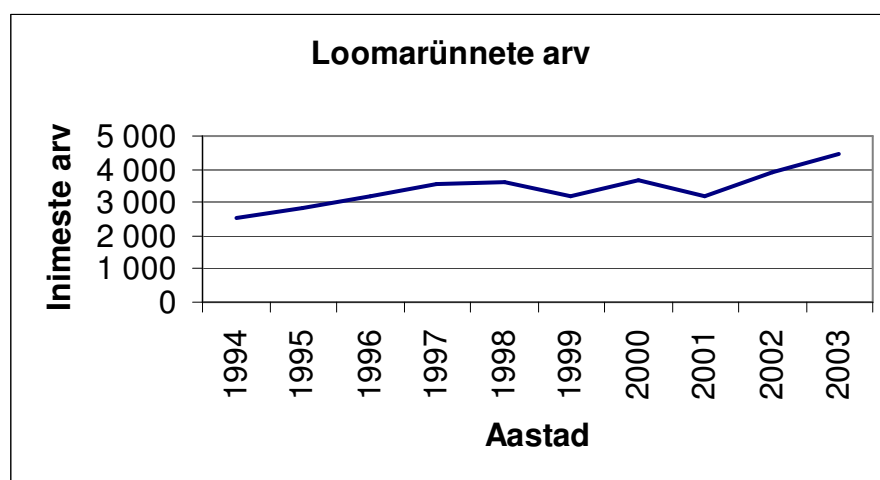
Allikas:
Tervisekaitseinspeksioon

Loomahammustused

2003. a registreeriti 4436 loomahammustuse juhtu, võrreldes eelnevate aastatega esineb loomarünnete sagenemistendents (2000. a – 3701; 2001. a – 3670 ja 2002. a – 3933 juhtu).

Eesti keskmisest enam registreeriti loomahammustusi 100 000 elaniku kohta Raplamaal (670,8), Põlvamaal (501,2), Tartumaal (430,9), Ida-Virumaal (412,3), Võrumaal (354,6) ja Pärnumaal (327,3).

Inimesi ründasid kõige sagedamini koerad (69,8%) ja kassid (17,1%), kuid antirabilise profülaktika saamiseks pöörduiti arsti poole ka kontakti tõttu marutõvekahtlaste veiste (4,2%), kährikute (3,8%) ja rebastega (2,9%).

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Kõikides maakondades suurenes loomadel diagnoositud marutaud ja loomarünnakuks langenud inimeste arv; see põhjustas inimeste marutõve vastase immunoprofülakтика läbiviimise suurenemise 2003.a.

Andmed marutõve vastase vaktsinatsiooni kohta 1999–2003. a

Aasta	Lapsed 0–14 a	Noorukid 15–17 a	Täiskasvanud	Kokku
1999	212	29	565	806
2000	238	60	592	890
2001	210	32	609	851
2002	289	65	954	1308
2003	470	13	1929	2412

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon

Riikliku immuniseerimise programmi täitmine

Kahe-aastaste laste immuniseerimisega hõlmatuse analüüs maakondade kaupa näitab, et WHO/MTO soovitatav hõlmatuse tase leetrite-mumpsipunetiste vastasel immuniseerimisel jäi saavutamata Hiiumaal, Läänemaal, Lääne-Virumaal, Tallinnas ja Harjumaal.

Riikliku immuniseerimisprogrammi täitmine kooskõlas riikliku immuniseerimiskavaga

2-aastaste laste immuniseerimine Eestis 2003. a (%)

	Difteeria, teetanus	Läkakõha	Poliomüeliit	Leetrid, mumps, punetised
WHO/MTO nõue	95,0	90,0	95,0	95,0
Tallinn	96,5	95,8	96,4	93,3
Harjumaa	96,6	94,1	96,8	94,1
Hiiumaa	97,9	94,7	97,9	82,1
Narva	98,7	96,1	98,7	98,7
Ida-Virumaa	98,0	97,4	98,0	96,9
Jõgevamaa	99,7	99,7	100,0	99,7
Järvamaa	98,1	97,8	98,1	96,3

Läänemaa	96,6	92,7	97,0	92,7
Lääne-Virumaa	97,1	96,8	97,1	94,0
Põlvamaa	98,7	98,3	98,7	97,8
Pärnumaa	97,3	96,9	97,9	95,5
Raplamaa	99,4	99,4	99,4	98,7
Saaremaa	99,7	99,7	99,7	94,9
Tartumaa	98,7	97,7	98,1	96,9
Tallinn	96,5	95,8	96,4	93,3
Valgamaa	98,5	98,2	98,5	97,6
Viljandimaa	97,9	97,5	97,9	97,1
Võrumaa	97,4	97,4	97,4	97,7
Eesti keskmine 2003. a	97,5	96,6	97,5	95,3
Eesti 2002. a	97,6	96,8	97,5	95,2

Allikas: Tervisekaitseinspeksioon